

OB KULTURNEM PRAZNIKU

Za odrom Slovenskega mladinskega gledališča

Slovensko mladinsko gledališče je edino gledališče v naši občini. Če zato, če ne zaradi vrste priznanj, ki jih je 45-članski kolektiv prejel za svojo bogato ustvarjalnost v tridesetih letih obstoja, zasluži, da ga ob kulturnem prazniku Slovencev predstavimo. Upamo pa, da ga večinoma poznate, in da vam, tokrat izjemoma, ne bomo povedali dosti novega, ali pač?

Ker bi zadnja stabilizacijska leta tudi v domači kulturi lahko s finančne strani označili kot leta suhih krav, smo pogovor z Ivo Svetino, umetniškimi direktorjem Sloven-

kot sta povedala sogovornika, res težko delati. Zato so v planih za pravkar začeto srednjeročno obdobje načrtali modernizacijo srednje dvorane s klasičnim odrom, modernizacijo odrskih naprav, stolov, zvočno izolacijo med festivalno in srednjo dvorano, ureditev instalacije v kletni dvorani, pa še sanitarij, garderob, kulis in drugega. Ljubljanska in slovenska kulturna skupnost sta že obljubili in predvideli potrebna sredstva.

Premakniti pa bi se moralo, kot je dejal Janez Pipan, tudi pri kadrih. Teh imajo za tretjino premalo. Predvsem pogrešajo tehnični

ki so doživele premiere že pred več leti, pa jih občasno še vedno igrajo. »Na tak način,« pravi Ivo Svetina, »se neko gledališko delo ohranja tudi za kasnejše generacije mladih in otrok, ki sicer tako pomembnih del kot so Misa in A minor, Peržani, Ujetniki svobode, Razredni sovražnik, Bolna nevesta, Ana, Strah in pogum, Lepotica in zver, Levitan, Resničnost ter otroških iger Nebotičniki sedite, Klovni in Ostržek, ne bi mogli videti. Kot ste opazili, mladinsko gledališče ne igra samo otroških predstav. Predvsem bi moralo imeti izključno otroško gledališče posebno skupino strokovnjakov, ki bi prirejali besedila samo za otroke. Slovenci smo namreč na tem področju revni, čeprav smo prav iz našega gledališča že nekajkrat pozvali pisatelje, naj napišejo tudi kaj za najmlajše. Otroško gledališče bi moralo imeti tudi boljše pogoje dela. In nena zadnje, predstavljajte si stiske igralca, ki bi vse življenje igral samo Piko Nogavičko in podobne junake,« je nadaljeval Ivo Svetina.

Njihova izbira in izvedba gledališkega repertoarja pa je v praksi že nekajkrat izkazala za dobro, celo najboljšo, saj se lahko pohvalijo s številnimi priznanji. Med njimi so glavna nagrada Bitefa, ki so jo kot edino jugoslovansko gledališče prejeli v mednarodni konkurenci, nagrada sarajevskega festivala, Sterijinega pozorja in novembra lani prejeta nagrada na 1. festivalu alternativnega gledališča v Titogradu za predstavo Ana. Alternativnega gledališča? Alternativna je pri njih, kot je dejal Ivo Svetina, povezana z avtorji in režiserji, ki jih gledališče združuje. Tako je Slovensko mladinsko gledališče z Dušanom Jovanovičem, Janezom Pipanom, Ljubišo Rističem, Vitom Tauterjem, Ivom Svetino kot avtorji in režiserji ter z uigranim ansamblom (večinoma je poudarek na kolektivnih predstavah z več junaki) zaslovelo po vsem jugoslovanskem prostoru in tudi izven njegovih meja kot socialno poetično gledališče. Na etiketo političnega gledališča, ki bi jim jo radi nekateri prilepili, ne pristajajo. »Živimo pač v tem času in razmišljamo o svojem izvoru ter o tem, kje smo in kam gremo,« pravi Ivo Svetina.

V okvirih te poetike ostaja tudi njihov repertoar za leto 1986. Za marec pripravljajo premiero dramatisiranega romana Dostojevskega - Besi, ki bo združevala dve predstavi - moško in žensko. Naslednji bo multimedialni projekt Marjana Breclja Desant na Rt Dobre nade. Za konec leta pripravljajo izvedbo otroške igrice Alice v čudežni deželi. Za jesensko premiero se še niso dokončno odločili. Vsekakor pa bo izražala njihov kredito gledališču. To pa je, kot je dejal Ivo Svetina, ohranjanje izvorne, že antične moči, magičnosti, žlahtnosti ter enotnosti, ki jo lahko navzlic vsej sodobni tehniki ostalih medijev, nudi le oder.

VIDA PETROVIČ

IVO SVETINA: »Slovenci premoremo zelo malo domačih besedil za gledališke otroke igrice.«

JANEZ PIPAN: »Manjkajo nam predvsem tehnični kadri - šivilje, garderobierji, ekonom, električar, biljeter.«

skega mladinskega gledališča in z režiserjem z Janezom Pipanom začeli s težavami s prostori in denarjem. Mladinsko gledališče je doma v študentskem kolegiju za Gospodarskim razstavščem. Žal pa to ni samo njihov dom, ampak ga uporabljajo tudi Center za kulturo mladih, Festivalna dvorana ter delovna organizacija Imos, vsak s svojo bolj ali manj razširjeno in hrupno dejavnostjo. Mladinsko gledališče ima v kolegiju dve dvorani, srednjo in spodnjo, ter skromne prostore za garderobo, skladišča, delavnico in pisarne. Zaradi stabe zvočne izolacije pa se glasbo iz zgornje - festivalne dvorane sliši celo v klet, kjer je bila pred leti zaslišno usposobljena scensko razgibana in zanimiva dvorana, ki pa je trenutno najbolj potrebna sanacije (vsaj zaradi požarne varnosti). Poleg tega tečajo tudi stalne predstave filmskega abonmaja Centra za kulturo mladih in srednji dvorani Mladinskega gledališča, čeprav si že leta zaman prizadevajo, da bi jih preselili v primernejši kino Mojca. Vse dopoldneve pa festivalno dvorano vestno pospravljajo snažilke (beri: ropotajo s stoli), tako da je,

DESET ŽIVIH PREDSTAV

Slovensko mladinsko gledališče je tudi eno redkih, v Sloveniji celo edino, ki nima abonmajske predstave, pač pa ima stalno okoli deset »živih« predstav. Žive so predstave,

HEKERJI IZ NADGORICE - JEŽE

Najboljši na radijskem kvizu iz računalništva

Pa naj še kdo reče, da ukvarjanje z računalniki ni družabno in da so računalničarji zatopljeni le v svoje misli in seveda v terminal. Brata Matej in Grega Kurent, Andrej Lužar ter Marjan Lukežič so se dobro spoprijateljili prav zaradi računalništva. Začelo se je pred tremi meseci, ko so sklenili skupaj spremljati javne radijske oddaje o poznavanju računalništva in naših znamenitih tehnikov. Na osmi tovrstni oddaji, konec lanskega leta, pa so se že pogumno pomerili v znanju in dosegli največ točk izmed vseh dosežanih tekmovalcev na kvizu, poleg tega pa so bili zaenkrat tudi edina osnovnošolska ekipa. Matej in Andrej hodita namreč v sedmi, Grega ter Marjan pa v osmi razred osnovne šole Maksa Percarja na Črnučah.

Čeprav so mi zagotavljali, da niso hekerji (beri: računalniški zanesenjaki), so, če drugega ne, vsaj na dobri poti, da to postanejo, saj jim programiranje že danes zasede ves prosti čas, včasih pa se preseli še v večerne ure. Vsaj zadnja dva tedna pred kvizom je bilo tako, saj so morali poleg računalništva, ki ga imajo že v mezincu, osvojiti tudi znanje o našem znanem arhitektu Dušanu Grabrijanu. Pri pripravljanju na tekmovanje jim je pomagal tudi šolski učitelj fizike, Bojan Mlakar. Sicer pa fanteje z računalništvom v šoli niso preveč zadovoljni. Nekaj časa so imeli krožek, potem spet ne, morda bo v prihodnje kaj bolje. Še največ podpore najdejo pri svojih starših in v svoji trdni želji po znanju. Z računalniki je pač tako kot z novinarstvom, kdor jih enkrat okusi, je zasvojen. Pri Kurentovih doma, kjer smo nadebudneže tudi obiska-

Andrej Lužar in Matej Kurent (spredaj) in Marjan Lukežič ter Grega Kurent (zadaj) so že zdaj, pred vstopom v srednjo šolo, oboroženi s temeljitim znanjem iz računalništva.

Foto V. P.

li, je Sinclair Spectrum že dolgo družinski član. Saj sploh ni tako drag, je menil oče Erik Kurent. Trije stari milijoni spet niso tolikšen denar, da ga ne bi zmogli marsikateri starši. Računalništvo je namreč bogata dota za prihodnost in ljudje, ki ga v prihodnjem stoletju ne bodo obviadali, bodo, verjeli ali ne, nepismeni. Le družba ima žal še premalo posluha zanj. Računalniki so v trgovinah predragi, programov pa skoraj ni moč kupiti. Zato tudi tu cvete črna borza in pravo piratstvo pri presnemavanju programov s kasete na kaseto.

Naši štirje junaki iz Nadgorice-Ježe pa so tudi v programiranju že pravi mojstri. Menda zna največ komaj trinajstletni Matej Kurent. Čeprav je bil njegov brat Gregor na kvizu najboljši, je bilo to, kot so priznali v en glas, predvsem zaradi sreče. Čisto sam je Matej sestavil zapleten program za računal-

niško igro, ki jo je poimenoval avantura. Zamisel zanjo pa se mu je porodila ob branju znanega in zanimive knjige Zakladi Slovenije. Gre nekako tako, da se igralec odpravi na pot po Sloveniji. Sam si lahko izbere smer in pripomočke, ki jih bo vzel s sabo. Na poti ga poleg številnih zaprek, ki jih mora, kakor ve in zna premostiti, čaka tudi srečanje s slovenskimi znamenitostmi in s posrečenimi verzi izpod peresa očeta Erika. Igro bo opremil še s slikami, potem pa bo nared - lahko celo za prodajo. Fantje si najbolj želijo, da bi znali še več in bolje programirati. Matej in Andrej sta se že lotila nove naloge. Za letošnje srečanje mladih tehnikov pripravljata računalniški program za učence SLO in DŠ ter protipožarne varnosti. To pa pomeni, da bomo o hekerjih iz Nadgorice-Ježe še slišali.

VIDA PETROVIČ

SLAVKO KOKALJ, MOJSTER ZA INSTRUMENTE

»Vsako pokvarjeno violino moram popraviti«

Slavko Kokalj, sicer upokojeni krojač, a celo življenje zagnan glasbeni amater in popravilec predvsem brenkal in godal, že dolgo živi za Bežigradom. To, da tukaj stanuje, ima določene in zelo konkretne posledice. Samo v naši občini je ustanovil kar tri tamburaške ansamble. Najprej na OŠ dr. Vita Kraigherja. Sprva ga je tudi vodil. Zadnja leta je 20 deklet in fantov, ki igrajo v tamburaškem ansamblu »Biserica«, prevzela Nives Brzič, ki na tej šoli uči. A mojstra Kokalja še vedno pokličejo, če se jim pokvari kakšen instrument ali če začno čudno škripati.

Ustanovil je tudi tamburaški orkester pri KUD Stadion, ki se imenuje »Mandolina« in šteje 18 članov in članic. Tudi ta ima sedaj že drugega vodjo: Milana Kontarčka. Slavko Kokalj pa jih redno obiskuje. Pregleda, če vsi instrumenti delajo, jih popravi, če je treba. Sploh pa je zelo dragocen tudi zato, ker vse, že na pol polomljene in na videz že opdisane instrumente spet spravi v red. Koliko na takšen način privarčujejo, si lahko samo mislite. In prav lahko zapišemo, da brez njegove iznajdljivosti, brez njegovih tisočih prostovoljnih uric, ki jih je preživel (in to še vedno počne) pri popravljanju in ogla-

ševanju tega ali onega instrumenta, ne bi delovali ti dve tamburaški skupinici.

Še vedno pa je zelo aktiven pri »Godbi Bežigrad«, ki šteje kar 45 članov in članic. V Dom na Staničevu 41 pa prihaja vedno, ko vadijo. Sam igra violino, klarinet, tamburico... Z mladimi pa tudi zna. Hkrati jim odpira notni ter glasbeni svet, zraven pa jim pove še kaj koristnega za življenje.

Ko takole kramjava, mi pove, da

ga zelo skrbijo zdrave treh krajevnih skupnosti: Stadiona, Triglava in Koroških partizanov in zraven doda, da vseh teh sitnosti najbrž ne bi bilo, če bi se pred leti ne razcepili na tri dele. Sedaj pa se pripravijo predvsem zaradi zgradbe na Staničevu 41. Vsak hoče svoj delež in slišati je, da bi ena krajevna skupnost rada svoj del (svojo tretjino) prodala nekakšemu podjetju...

»Jabolko spora je predvsem dvorana in lepi prostori«, pove brez dlake na jeziku. »Mene pa močno jezi, da se funkcionarji teh krajevnih skupnosti neprestano pripravajo med sabo, namesto da bi bili s pametnim in vzornim sodelovanjem vsem za zgled. Močno se bojim, da bodo to dvorano ali morda kar vse prostore prodali. Kje pa se bomo potem zbirali še tisti zadnji Mohikanci, ki na terenu kaj migamo? Bo potem zamrila še tista kulturna dejavnost, ki jo sedaj že imamo,« se je upravičeno zaskrbljeno spraševal. NEVA ŽELEZNIK

Iščemo čistilko za čiščenje 5 vhodov 4-nadstropnega bloka na Glinškovi ploščadi. Informacije na telefon 349-652.

BERIČEVO - DOL - ŠENTJAKOB

Uspešna volilna konferenca ZRVS

Podelili so tudi občinska priznanja zaslužnim članom

Predvsem je treba poudariti, da je bila prisotnost članstva na volilni krajevni konferenci ZRVS Beričevo-Dol-Šentjakob, zelo številna in skoraj 100 odstotna, kar je značilno za to organizacijo pri vseh akcijah in srečanjih članstva. Pred začetkom konference so imeli tudi predavanje, ki je programsko predvideno za to obdobje.

Predaval je rez. podpolkovnik Franc Tomažin, ki je uspešno predstavil vsa bistvena vprašanja iz zakona o službi v oboroženih silah SFRJ in o pripravi in izvajanju mobilizacije.

Na konferenci so skozi referat in krajšo razpravo razčlenjevali posamezna vprašanja o delu in bodoči usmeritvi in nalogah organizacije. O nekaterih bistvenih vprašanjih, problemih in prihodnjih nalogah pa je širše spregovoril tudi predsednik občinske organizacije ZRVS Jože Šeme. Zlasti je poudaril, da morajo biti vsa predavanja, seminarji in vsa druga srečanja zelo kvalitetno pripravljena, kar bi vsekakor bistveno doprineslo k večji udeležbi in zainteresiranosti članstva. Omenil je, da je v mnogih

krajevnih organizacijah ZRVS zelo prisotna pomankljiva udeležba članstva na raznih srečanjih. Veliko je bilo tudi govora o potrebah večje aktivnosti članstva pri razvijanju SLO in DS, ter striktnem izvajanju programa.

Članstvo je soglasno izvolilo novega predsednika Franca Lukežiča in novo predsedstvo. Dosedanjega predsednika Cirila Grada, ki je že deset let uspešno

vodil organizacijo, pa so izvolili za stalnega častnega predsednika. Podeljena so bila tudi občinska pismena priznanja ZRVS posameznim zaslužnim članom. Sekstet DPD Svobode iz Dola, pa je na koncu zapel še nekaj pesmi.

Po končani konferenci je bilo organizirano tudi tovariško srečanje s skromno zakusko.

DUŠAN REBOLJ

Predavanje o slovenskem kozolcu

Društvo upokojencev Bežigrad, Smoletova 16. obvešča svoje člane in druge občane ter jih vlijudo vabi na naslednje predavanje Alojza Vrhovca z naslovom Slovenija moja dežela - slovenski kozolec. Predavanje bo v petek, 14. februarja 1986, ob 17.30 v sejni dvorani krajevnih skupnosti Smoletova 16/I. Z izbranimi diapozitivi in živo spremno besedo bo predavatelj najprej razgrnil vso pisano kratko slovensko deželo, v drugem delu pa bodo spregovorili slovenski kozolci, ti edinstveni pomniki kmečkega stavbarstva.

Nedeljske matineeje

Društvo prijateljev mladine Živ-žav in KUD Stadion sta pod vodstvom Franceta Jeršina spet pripravila nedeljske matineeje za starejše otroke v KS Stadion, Staničeva 41. Predstave - kot veste - se začnejo ob 10. uri. Po končani predstavi pa je na vrsti še nagradni kviz. Vstopnica, ki je hkrati tudi srečka, velja 50 dinarjev.

9. februarja bo na nedeljski matineeji nastopilo Lutkovno gledališče Jože Pengov iz Ljubljane s predstavo Petelinček se sestavi.

16. februarja bodo spet gostovali otroci osnovne šole Horjul z igrico Trije razbojniki in Kremone.

22. februarja pa bo nastopila lutkovna skupina Besnica z Zgodbo o Ferdinandu.